

Frásögn af fundi Bjarna Benediktssonar og Mr. Butrick 8. Október.

Bjarni Benediktsson – Stjórnmal – Utanríkisráðherra – Utanríkismál – Bandaríkin – Mr Butrick –
Sendiherra – NATO – Keflavíkurflugvöllur - 1948

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Stjórnmalamaðurinn
Askja 2-10, Örk 4

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

TRÚNADARMÁL

Föstudaginn 8. október 1948 kom sendiherra Bandaríkjanna, Mr. Butrick, á skrifstofu mína samkv. ósk sinni.

Erindi hans var að spyrja mig hvað liði ákvörðun íslensku stjórnarinnar varðandi beiðni Bandaríkjastjórnar um stækkun á flugbrautunum í Keflavík. Hann sagði að nú hefði stjórnin haft málið til athugunar í þrjá og hálfan mánuð og væri því ekki óeðlilegt, að spurt væri eftir svari.

Ég sagði, að stjórnin hefði ekki haft málið til athugunar nýlega enda hefði ég verið að biða eftir, hvort að ég heyrði nokkrar undirtektir frá honum um uppástungu eða hugmynd þá, sem Eysteinn Jónsson hefði sett fram við hann, Mr. Butrick, á dögnum, þ.e.a.s. ~~of~~ Bandaríkjamenn ábyrgðust hér tjón ef til ófriðar kæmi.

Mr. Butrick sagðist ekki hafa fengið neinar undirtektir um þetta. Hann hefði getið þessarar hugmynda í bréf til Mr. Hulley, en ekki fengið neitt svar, enda vissi hann ekki til að Bandaríkjastjórn hefði leynilega samninga við neitt ríki.

Ég skaut fram að sjálfsagt væri samkomulag (understanding) milli stjórna varðandi ýmis atriði og það gæti eins orðið um þetta. Hann játaði því, en sagði að ef svo ætti að vera þyrfti að taka þetta mál upp á hærri sviði, þ.e.a.s. þá væri nauðsynlegt að utanríkisráðherrann íslenski setti sig í beint samband við utanríkisráðherra Bandaríkjanna; færi t.d. að hitta hann eða forseti Íslands hefði beint samband við forseta Bandaríkjanna.

^{þá} Þá ~~þá~~ kvaðst Mr. Butrick ekki sjá, hvaða ástæða væri til að taka þetta mál upp í sambandi við stækkun flugbrautanna. Ég sagði að það kynni að vera tvær ástæður til þess; önnur sú, að ~~ÍSLANDI~~ ^{stjórnin} hefðu verið óánægðir með flugvallarsamninginn á sínum tíma og talið að einhverja

slíka ábyrgð vantaði í hann. enda hefðu sumir af alþingis-
mönnum núverandi stjórnar á Alþingi beinlínis greitt
atkvæði á móti samningnum og væri ekki óeðlilegt, ^{á þess} vildu,
ef ný leyfi ætti að veita, ^{því} láta laga samninginn varð-
andi slík höfuðatriði. Auk þess sem því væri haldið
fram, að meiri hættu skapaðist hér ef flugbrautirnar
yrðu lengdar heldur en ef núverandi ástand væri látið
óbreytt.

Þæddum við nokkuð um málið á sömu línum og áður.
Ég sagðist skyldu taka málið upp í stjórninni í dag
og segja, að sendiherrann hefði "pressed for an answer",
en sendiherrann leiðrétti þá og sagði, að það væri ekki
meiningin heldur einungis að hann hefði spurt. Ég
lét glögglega koma fram, að jafnvel þeir sem gætu hugsað
sér að leyfa þetta, ef óhjákvæmilegt væri talið, vildu
þó langhelst vera lausir við það vegna margháttaðra
óþæginda sem af því stafaði.

Þóður

TRÚNADARMÁL

Föstudaginn 8. október 1948 kom sendiherra Bandaríkjana, Mr. Butrick, á skrifstofu mína samkv. ósk sinni.

Erindi hans var að spyrja mig hvað liði ákvörðun íslensku stjórnarinnar varðandi beiðni Bandaríkjastjórnar um stækkun á flugbrautunum í Keflavík. Hann sagði að nú hefði stjórnin haft málið til athugunar í þrjá og hálfan mánuð og væri því ekki óeðlilegt, að spurt væri eftir svari.

Ég sagði, að stjórnin hefði ekki haft málið til athugunar nýlega enda hefði ég verið að biða eftir, hvort að ég heyrði nokkrar undirtektir frá honum um uppástungu eða hugmynd þá, sem Eysteinn Jónsson hefði sett fram við hann, Mr. Butrick, á dögnum, þ.e.a.s. ~~á~~ Bandaríkjamenn ábyrgðust hér tjón ef til ófriðar kæmi.

Mr. Butrick sagðist ekki hafa fengið neinar undirtektir um þetta. Hann hefði getið þessarar hugmynda í bréf til Mr. Hulley, en ekki fengið neitt svar, enda vissi hann ekki til að Bandaríkjastjórn hefði leynilega samninga við neitt ríki.

Ég skaut fram að sjálfsagt væri samkomulag (understanding) milli stjórna varðandi ýmis atriði og það gæti eins orðið um þetta. Hann játaði því, en sagði að ef svo atti að vera þyrfti að taka þetta mál upp á herra sviði, þ.e.a.s. þá væri nauðsynlegt að utanríkisráðherrann íslenski setti sig í beint samband við utanríkisráðherra Bandaríkjana; færi t.d. að hitta hann eða forseti Íslands hefði beint samband við forseta Bandaríkjana.

Þegar kvaðst Mr. Butrick ekki sjá, hvaða ástæða væri til að taka þetta mál upp í sambandi við stækkun flugbrautanna. Ég sagði að það kynni að vera tvar ástæður til þess; önnur sú, að ~~ÍSLANDSKINGGI~~ ^{stjórnin sumi} hefðu verið óánægðir með flugvallarsamninginn á sínum tíma og talið að einhverja

slíka ábyrgð vantaði í hann. enda hefðu sumir af alþingis-
mönnum núverandi stjórnar á Alþingi þeinlínis greitt
atkvæði á móti samningnum og væri ekki óeðlilegt ^{at þeir} vildu,
ef nýj leyfi ætti að veita, ~~á~~ láta laga samninginn varð-
andi slík höfuðatriði. Auk þess sem því væri haldið
fram, að meiri hætta skapaðist hér ef flugbrautirnar
yrðu lengdar heldur en ef núverandi ástand væri látið
óbreytt.

Ræddum við nokkuð um málið á sömu línunum og áður.
Ég sagðist skylda taka málið upp í stjórninni í dag
og segja, að sendiherrann hefði "pressed for an answer",
en sendiherrann leiðrétti þá og sagði, að það væri ekki
meiningin heldur einungis að hann hefði spurt. Ég
lét glögglega koma fram, að jafnvel þeir sem gætu hugsað
sér að leyfa þetta, ef óhjákvæmilegt væri talið, vildu
þó langhelst vera lausir við það vegna margháttaðra
óþæginda sem af því stafaði.